

عنوان مقاله:

کاشت ارقام مقاوم گندم راهکار کاهش اثرات تنش خشکی

محل انتشار:

سومین همایش ملی مدیریت جامع منابع آب (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

علی شفیعی - مدرس دانشگاه پیام نور واحد بشرویه

خلاصه مقاله:

خشکی و خشکسالی مهمترین عوامل تنش زای محیطی هستند که تولید محصولات کشاورزی را با مشکل مواجه میسازند آثار این عوامل زمانی بروز پیدا می کند که ترکیبی از عوامل فیزیکی و محیطی شامل کم آبی (افت آبهای زیر زمینی)، افزایش غلظت نمک در خاک، تبخیر بالا و سایر عوامل باعث ایجاد تنش در فیزیولوژی رشد گیاه شده و در نتیجه باعث کاهش تولید شود. طی سالهای گذشته بازدهی محصولات کشاورزی بطور چشمگیری افزایش یافته و این افزایش مدیون عوامل مختلف از جمله کاربرد روشهای علمی در مراحل مختلف کاشت، داشت و برداشت بوده است. باتوجه به شرایط نامساعد اقلیمی و تغییر اقلیم در تمامی دنیا و خصوصا مناطق خشک و نیمه خشک مانند ایران یکی از عوامل مهم در افزایش بازدهی محصول تامین آب مورد نیاز گیاه در یک نظام پایدار میباشد. مطالب این مقاله مربوط به نتایج استفاده از ارقام متفاوت گندم و میزان مقاومت این ارقام به شرایط خشکی و شوری و تنشهای محیطی بوده که در شرایط نامساعد ارقام حساس تحت تنش شدید قرار گرفته و کاهش عملکرد آنها بسیار شدید میباشد در صورتیکه این شرایط در ارقام مقاوم حاکم نبوده و کاهش شدید عملکرد در این ارقام وجود ندارد. تاثیر اقلیم و شرایط خشکسالی بر منابع آب، افت آبهای زیر زمینی و افزایش غلظت نمک در اراضی و کاهش عملکرد محصول گندم در شهرستان فردوس با توجه به روند نزولی هیدرو گراف واحد آبخوان دشت فردوس که حکایت از کاهش حجم آبخوان آبرفتی و کاهش مخزن آب زیرزمینی این دشت می نماید، بوده و بررسیها نشان می دهد در طول دوره پنج ساله 77-78 لغایت 81-82 سطح آب زیرزمینی معادل 0/77 متر و سالانه بطور متوسط 0/15 متر افت نموده است با در نظر گرفتن میزان ضریب ذخیره برابر 6/5 درصد و مساحت آبخوان برابر 500 کیلومترمربع سالانه شاهد کسری مخزن معادل 5 میلیون مترمکعب در آبخوان آبرفتی این دشت هستیم. هدایت الکتریکی آب در نقاط مختلف از کمتر از 1000 میکروموس بر سانتی متر اندازه گیری شده و در بخش جنوب غربی این دشت به بیش از 14500 میکروموس بر سانتی متر میرسد. افزایش هدایت الکتریکی از شرق به غرب در جهت جریان آب زیرزمینی عمدتاً به واسطه عملکرد پدیده انحلال آب زیرزمینی، بهره برداری و نفوذ آبهای با کیفیت نامناسب و آب برگشتی پسابهای کشاورزی و شهری می باشد. که با در نظر گرفتن شوری آبمنابع ابی مسلما میزان نمک در اثر انجام آبیاریهای مداوم و عدم وجود بارانهای موثر شدیداً افزایش می یابد. در یک دوره دهساله با توجه به آمار بارندگی و همچنین آمارهواشناسی و در نظر گرفتن فرمول تعیین وضعیت خشکی در شهرستان عملکردگندم در منطقه با توجه به وضعیت اقلیم شهرستان کاهش یافته و میتوان یکی از مهمترین عوامل را خشکیدگی بوته ها بر اثر افزایش املاح در سطح خاک دانست که بررسی نشان میدهد بیش 30 درصد تراکم بوته در متر مربع در این شرایط کاهش یافته و رشد محصول با تراکم کمتر از 70 درصد انجام میگردد ضمن اینکه در دو سال متوالی میزان کاهش عملکرد در ارقام مقاوم و حساس محاسبه شده و پس از آن مشخص گردید که ارقام مقاوم کاهش عملکرد کمتری نسبت به ارقام حساس داشته اند.

کلمات کلیدی:

الگوی کشت، خشکسالی، کارائی مصرف آب، عملکرد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/335524>

